

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

mit Keramik. Die Parzellen waren bereits damals durch Zäune abgeteilt, von denen Teile erhalten blieben. Diese Verbauung wurde wahrscheinlich durch einen Brand zerstört; darauf folgte eine Steinverbauung - am ehestens zu Beginn des 15. Jahrhunderts.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V OLOMOUCI - ŠKOLNÍ ULICI č. 2

/okr. Olomouc /

Josef Bláha, OSSPPOP Olomouc

Ve dvorním traktu domu č. 2 ve Školní ulici v Olomouci proběhl v měsíci červenci a srpnu r. 1976 záchranný výzkum a to v předstihu před chystanými terénními úpravami. Výzkum se omezil na dokumentaci a maximální vytěžení nálezů z více než 3 metry mocného souvrství. Na skalnatém podloží byly zjištěny útržky sídlištních vrstev, obsahující keramiku a zvířecí kosti z mladohradistního období /11. - 12. století/. Překvapivě mocná a na nálezy bohatá byla vrstva ze 13. století - z období po založení města. Mj. byly zachráněny části dřevěného nádobí, zlomky obuvi a další předměty z organických hmot. Vzácný byl nález drobných skleněných kroužků a nároží srubové stavby s podlahou, vyloženou plochými kameny. Do vrstvy 13. století pak byla zapuštěna fosnami roubená odpadní jáma z přelomu 13. a 14. století, obsahující celé nádoby a zlomky, vykazující jak domácí slovanské tradice, tak i keramiku kolonizační. Tato jáma byla v 16. století porušena další, tentokrát kamením obezděnou odpadní jámkou. Z množství nálezů je možno jmenovat italskou majoliku, kterou představuje drobná nádobka, dále pak zlomek porýnské kameniny.

Rettungsgrabung in Olomouc - Školní Gasse Nr. 2 / Bez. Olomouc /. Im Jahre 1976 verlief im Hoftrakt des Hauses Nr. 2 in der Školní Gasse in Olomouc eine Rettungsgrabung. Es wurden Funde aus einer mehr als 3 Meter mächtigen Schichtenfolge gewonnen. Es wurden Abrisse von Siedlungsschichten aus dem 11. und 12. Jahrhundert festgestellt. Überraschend mächtig und fundreich war die Schicht aus dem Zeitabschnitt knapp nach der Entstehung der Stadt - also aus der 2. Hälfte des 13. Jahrhunderts. Ausser einer Menge von Funden aus organischen Stoffen fand man kleine gläserne Ringe und die Ecke eines Blockhauses. Eine Keramikmenge gewann man aus zwei Abfallgruben. Die erste war aus der Wende des 13. und 14. Jahrhunderts, die zweite dann aus dem 16. Jahrhundert. Von Funden kann italische Majolika und das Bruchstück rheinländischen Steingutes genannt werden.

ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUM V OLOMOUCI - NÁMĚSTÍ MÍRU č. 25

/okr. Olomouc /

Josef Bláha, OSSPPOP, Olomouc

V měsíci červenci r. 1976 proběhl v prostorách domu č. 25 na Náměstí Míru v Olomouci /dřívější Petrášův palác / zjišťovací výzkum. Sonda 1/76 byla položena uprostřed dvora. V hloubce 265 cm byla zjištěna pravěká kulturní vrstva /ornice?/, obsahující drobné úlomky keramiky, rámcově datované do doby bronzové. Přímo na této vrstvě spočívala poměrně dobře zachovalá spodní část lehké budovy z trámů - zřejmě hospodářského přístavku z období kolem poloviny 13. století. Nadložní požárovou vrstvou je možno datovat na přelom 13. a 14. století. Důležitý je poznatek, že v těchto místech nebylo zjištěno předlokační osídlení. Sonda 2/76 v prostoru přízemní chodby potvrdila shora uvedené pozorování. Nejstarší stavební fázi domu bylo možno datovat rámcově do 14. - 15. století.

V rámci stavebního průzkumu v 1. poschodí byl sledován zásyp kleneb pod podlahou chodby. Nalezeny byly zlomky režných, barevně i zeleně glazovaných reliéfně zdobených renesančních kachlů, na nichž byly znázorněny výjevy ze Starého i Nového zákona. Kachle je možno datovat do 2. poloviny 16. a na počátek 17. století.

Feststellungsgrabung in Olomouc - Náměstí Míru Nr. 25 / Bez. Olomouc /. Im Jahre 1976 verlief in den Räumen des Hauses Nr. 25 auf dem Friedensplatz - Náměstí Míru /ehemals Petráš - Palast / in Olomouc eine Feststellungsgrabung. Die erste Sonde inmitten des Hofes stiess in einer Tiefe von 265 cm auf eine prähistorische Kulturschicht /Ackerkrume? / aus der Bronzezeit. Auf dieser ruhte der gut erhaltene Unterteil eines leichten Gebäudes aus Balken - vermutlich von einem landwirtschaftlichen Anbau aus der 2. Hälfte des 13. Jahrhunderts. Die Brandschicht im Hangenden kann man in die Wende des 13. und 14. Jahrhunderts datieren. Die Vorlokationsbesiedlung konnte in diesem Raum nicht fest-

gestellt werden. Die zweite Sonde im Erdgeschossgang bestätigte die oben angeführten Beobachtungen. Im 1. Stockwerk wurde die Aufschüttung des Gewölbes unter dem Fussboden des Ganges verfolgt. Man fand Bruchstücke von ziegelrot gebrannten nicht glasierten sowie grünlich und farbig glasierten Kacheln, mit biblischen Reliefmotiven verziert. Die Kacheln können in die 2. Hälfte des 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts datiert werden.

STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY Z OLOMOUCE - ŠKOLNÍ ULICE č. 6

/okr. Olomouc /

Josef Bláha, OSSPPOP Olomouc

V rámci rekonstrukce a předběžného stavebněhistorického průzkumu domu č. 6 ve Školní ulici v Olomouci bylo v měsíci květnu r. 1975 a dále pak v dubnu a květnu r. 1976 přikročeno k archeologickým výkopům, s cílem časově zařadit nejstarší stavební fáze domu, resp. přinést i další doklady, které by mohly osvětlit širší problematiku osídlení Michalského vrchu. Výzkum proběhl v přízemí tohoto domu a to v jeho severním traktu /celkem 4 sondy /. Výsledky výzkumu :

- 1/ Sondy zatím neprokázaly intenzivnější osídlení z doby před 13. stoletím /zjištěno jen několik mladohradištních a pravěkých zlomků keramiky v druhotném uložení /.
- 2/ Na zkoumaném místě nelze předpokládat před koncem 14. století kamennou stavbu. Podnětem pro zbudování kamenného domu byla asi až všeobecná výstavba města po zhoubných požárech na přelomu 14. a 15. století. Nejstarší části domu pocházejí zřejmě nejpozději z prvních desetiletí 15. století, neboť za husitských válek již existovaly /srv. nálezy mincí /. Již v této době byly části domu stavěny z cihel, krytinu tvořily již asi prejzy. Domu se citelně dotkly další dva požáry: 1453 a 1492, o čemž svědčí dvě nadložní požárové vrstvy.
- 3/ Pro chronologii středověké keramiky na střední Moravě jsou svrchovaně důležité nálezy mincí v původním uložení. Ze sondy S 1/75 /150 x 250 cm / pochází 7 mincí /z toho 3 padělky /, převážně z období vlády Albrechta Rakouského. Další mince pak pochází i z dalších sond. Ke vzácnějším ražbám patří 2 peníze Václava IV., ražené do r. 1384 /určení dr. J. Šmerdy z Moravského muzea v Brně /.
- 4/ Závažným zjištěním jsou bohaté nálezy ze zde pracující renesanční kovolitecké dílny /zlomky forem, tyglíky, bronzové slitky /.
- 5/ Rovněž ve sklepech téhož domu byl proveden zjišťovací průzkum. Odkryta byla kruhová, kamením obehnaná a 50 cm hluboká jámka, ve které se ihned na skalním podloží začala hromadit voda. Dle zlomků keramiky v zásypu funkce "studánky" zřejmě nepřetržovala 15. století.
- 6/ Pěčí stavebních dělníků OSSPPOP, zvl. V. Gračky, bylo zachráněno i několik nálezů ze zásypu klenby stropu v 1. patře. Kromě několika podstav pozdněgotických čířů byly nalezeny i zlomky pestře glazovaného džbánů s reliéfní výzdobou /Adam a Eva / a s nápisovým štítkem. Tento nález lze datovat na počátek 17. století a to dle analogií z výzkumu na Prioru r. 1973, čímž je stanoveni datum post quem zmíněné klenby.

Mittelalterliche Funde aus Olomouc - Školní Gasse Nr. 6 /Bez. Olomouc /. Im Rahmen der Rekonstruktion des Hauses Nr. 6 in der Školní Gasse in Olomouc wurde im Jahre 1975 und 1976 eine Rettungsgrabung vorgenommen. Die Untersuchung verlief im Erdgeschoss des Nordtraktes /4 Sonden /. Es konnte keine intensivere Besiedlung aus der Zeit vor dem 13. Jahrhundert festgestellt werden. Die älteste Bauphase des Hauses stammt aus den ersten Jahrzehnten des 15. Jahrhunderts /benutzt wurden Ziegel, als Dachdeckung dienten vermutlich Holzziegel /. Für die Chronologie der mittelalterlichen Keramik Mittelmährens sind die Funde von 7 Münzen, überwiegend aus der Regierungszeit Albrechts von Österreich, sehr wichtig, zwei Münzen wurden unter König Václav IV. vor dem Jahre 1384 geprägt. Untersucht hat man ebenfalls eine Abfallgrube der hier zur Zeit der Renaissance arbeitenden Metallwerkstätte /Formenbruchstücke, Tiegel, bronzene Gußstücke /. Aus der Aufschüttung des Gewölbes im 1. Stockwerk stammen Untersätze spätgotischer Kelche und ein bunt glasierter Krug mit Reliefverzierung /Adam und Eva / aus dem Beginn des 17. Jahrhunderts.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné